

[Kirkeministeren.]

Forpligtelser i Statsanstalten og lod Overskuddet komme vedkommende, som Kasserne var oprettet for, til gode. Den Maade at afvikle Sagen paa vandt ikke Tilslutning hos Landemoderne og Direktionerne. Man gjorde gældende navnlig i Sjællands Stifts Enkekasses Direktion, at det vilde koste for mange Penge, komme til at berøve den Legatfond, man ventede oprettet, for mange af dens Midler; man maatte vente, at Statsanstalten vilde føle sig i alle Henseender paa den sikre Side, naar den skulde overtage Forpligtelserne, og at det derfor vilde blive for dyrt at indkøbe dem i Statsanstalten.

Derpaa standsede Sagen saa et Par Aar, men der har været en ikke ubetydelig Interesse med Hensyn til at faa den genoptaget; ikke blot i dette høje Ting har man haft Interesse derfor — et Medlem af Tinget, den forhenværende Kirkeminister, det ærede Medlem Hr. Povlsen, har spurgt mig, om jeg ikke tænkte paa at prøve paa at faa denne Sag løst, saaledes som det var forudsat i Lovene af 1919 og 1922 — men ogsaa fra Præsterens Side — det er maaske netop deres Interesse i Sagen, det ærede Medlem gav Udtryk for —, har man flere Gange henvendt sig til Ministeriet med Ønske om, at denne Sag maatte blive løst. Fra Ministeriets Side forsøgte man saa paa, om man ikke kunde imødekomme det Krav, der blev stillet fra Sjællands Stifts Enkekasses Direktion, at Enkekasserne selv — eller maaske Enkekassen der — skulde foretage Afviklingen, saa at den ikke gik over til Statsanstalten. Det er nu lykkedes at udarbejde et Lovforslag, der i det væsentlige har vundet Tilslutning hos alle Landemoder og Direktioner, og som netop overlader Afviklingen til Enkekasserne selv, saaledes at Enkekassernes Fællesformue hæfter for samtlige Enkekassers Forpligtelser, og at Enkekasserne foreløbig styres særskilt i hvert Stift, men saaledes at der hvert Aar udarbejdes et fælles Regnskab, og at man tilsigter efterhaanden at lade det gaa over til en virkelig Fællesbestyrelse. Denne Fællesbestyrelse skulde bestaa af Sjællands Biskop som Formand — det er overordentlig naturligt, idet Sjællands Stifts Enkekasse er den, der fortrinsvis sidder inde med Midlerne, der baade for Enkekassernes og Hjelpeenkassernes Vedkommende kan forventes frigjort; saa skulde et Medlem vælges af Roskilde og Lolland-Falsters Stifters Landemoder; de jydsk Landemoder vælger et Medlem, og det femte Medlem vælges af Kirkeministeriet. Derved bliver Afviklingen en Sag, der trækker ud i en længere Aarrække. Hvis man havde fulgt

Kommissionsforslaget, vilde Afviklingen have kunnet foregaa øjeblikkelig, og den frigjorte Kapital kunde straks være kommet Præsters efterladte til gode. Nu vil det blive saaledes, at man maa gaa meget forsigtigt frem, og at Afviklingen altsaa vil trække ud. Men det foreslaas i Lovforslaget, at man straks ved Udgangen af dette Aar og derefter hvert femte Aar foretager en forsikringsmæssig Opgørelse af Kassernes Status og Ansvar, og paa Grundlag af en saadan Opgørelse og efter Indstilling af Fællesbestyrelsen for Kasserne bestemmer Ministeriet, om der kan udredes en Del af Overskuddet til den Understøttelsesfond, man venten oprettet, naar alle Forpligtelser er opfyldt. Størrelsen af et saadant Tilskud skal fastsættes af Ministeriet, efter at man har indhentet Erklæring fra Forsikringsraadet, for at man i alle Henseender kan være tryk, og foreløbig bliver det bestemt, at Tilskuddet ikke maa overstige 4 pCt. af det Overskud, som fremkommer ved Statusopgørelsen.

For Hjelpeenkassernes Vedkommende ligger Sagen saaledes, at flere af dem ingen Formue har. Disse Hjelpeenkasser opstod ved, at man havde den mærkværdige Foranstaltning, at naar der kom mere end een Enke paa et Præstekald, skulde disse to Enker dele Enkepensionen, og den Forsørgelse var saa beskeden og saa ringe, saa uanstændig for den enkeltes Vedkommende, kunde slet ikke naa det i beskeden Forstand nødtørftige, at man meget hurtig blev klar over, at man burde hjælpe de saakaldte Andenenker paa anden Maade, og derefter blev man enig om somme Tider ved frivillige Bidrag i Stifterne at overtage Andenenkernes Pension, undertiden ogsaa saaledes, at det blev paalagt de Embeder, der ikke havde Enkepension, at udrede Enkepension til Andenenkerne. Dersom dette ikke skete paa den Maade, at man simpelt hen overtog Aarets Forpligtelser og fordelte dem, men fastsatte et vist skønmæssigt Beløb, blev der Mulighed for et Overskud. Et saadant Overskud er opsamlet af nogle af Enkekasserne, og navnlig har, som jeg berørte, Sjællands Stifts Hjelpeenkasse et Overskud, ligesom det har paa selve Enkekassen. Det maa være naturligt og rimeligt, at Lønningsfonden nu overtager Hjelpeenkassernes Forpligtelser, dog saaledes, at de Enkekasser, der har Formue, afgiver Rente af deres Kapital, medens selve Kapitalen kan overgaa til den Understøttelsesfond, man tænker sig oprettet til Gavn for Præsterne.

At i det hele taget Overskuddet af disse